

نظام تعلیم در دوران کرونا؛ از تب آموزش‌های آنلاین تا شکاف دیجیتالی

درحالی که بعد از شیوع کووید-۱۹ و تقاضای قابل توجه به آموزش آنلاین، بسیاری از شرکت‌ها در تولید و توسعه نرم‌افزارهای آموزشی رونق یافته‌اند، اما یکی بزرگترین...

درحالی که بعد از شیوع کووید-۱۹ و تقاضای قابل توجه به آموزش آنلاین، بسیاری از شرکت‌ها در تولید و توسعه نرم افزارهای آموزشی رونق یافته اند، اما یکی بزرگترین مشکلات این روش آموزشی جایگزین، دسترسی نابرابر افراد به امکانات آموزشی است تا جایی که باعث شده کارشناسان نسبت به همه گیری «شکاف دیجیتالی» بعد از اتمام کرونا هشدار دهند. نگاهی به تأثیرات و چالش‌های آموزش در دوران کرونا

به گزارش ایکنا، از زمان شیوع همه گیری بیماری کووید-۱۹ در جهان، بسیاری از بخش‌های مختلف زندگی بشر تحت تأثیر قرار گرفت. بخش‌های مختلفی مانند تجارت، گردشگری، خرده فروشی، حمل و نقل به دلیل شیوع این ویروس با تأثیرات منفی روبه رو شدند و بسیاری از صاحبان مشاغل در این بخش‌ها و بخش‌هایی که به نوعی به ارتباط نزدیک انسانی نیاز داشتند، متضرر شدند.

یکی از مهمترین بخش‌هایی که با شیوع کووید-۱۹ تحت تأثیر قرار گرفت، بخش آموزش بود. این حوزه به طور سنتی نیازمند حضور و رودرویی افراد است اما بعد از شیوع کووید-۱۹ فعالان عرصه آموزش به تغییر رویه محکوم شدند؛ تغییر رویه ای که باعث شد در بخش‌هایی، روش آموزش افراد به طور بنیادین متحول شود و به نظر می رسد که این تغییر روش‌ها حتی بعد از پایان همه گیری ادامه پیدا کند.

جهان به سوی یادگیری دیجیتالی

البته این امر در سراسر جهان صادق بوده و همه افراد از جمله کودکان را تحت تأثیر قرار می دهد. عوامل متعددی مانند کشور یا منطقه ای که افراد تحت آموزش در آن زندگی می کنند و مسائلی مانند سن افراد و میزان دسترسی به برخی از روش‌های آموزشی جایگزین باعث می شود که میزان تأثیر این روش‌ها متفاوت باشد.

این موضوع اهمیت زیادی برای جامعه جهانی داشته و آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد در توییت اخیر خود در این زمینه نوشت: «مدارس ۱۵۶ میلیون دانش آموز به دلیل همه گیری کرونا هنوز تعطیل است و ۲۵ میلیون نفر ممکن است هرگز به مدارس بازنگردند. بهبود همه گیری کرونا مستلزم سرمایه گذاری روی معلمان، یادگیری دیجیتالی و نظام مناسب آموزشی برای آینده است».

دبیرکل سازمان ملل متحد پیش تر نیز در توییتی در این باره نوشته بود: «میلیون‌ها کودک و نوجوان هنوز خارج از مدرسه هستند و این باعث افزایش آسیب پذیری آنها در برابر خشونت و فشار ذهنی می شود، در حالی که خدمات پشتیبانی به صورت آنلاین قطع شده است. سلامت روان کودکان ما باید در اولویت برنامه های بهبودی کرونا باشد».

با وجود اینکه این روش‌های جایگزین تا حد زیادی توانسته اند بر مشکلات ناشی از بسته شدن مراکز آموزشی غلبه کنند اما مشکلات خاص خود را داشته اند.

نگاهی به تأثیرات و چالش‌های آموزش در دوران کرونا

بازار داغ آموزش آنلاین

با تغییر ناگهانی آموزش از کلاس درس به اتاق‌های خانه در بسیاری از نقاط جهان، این سؤال پیش آمده که آیا استفاده از یادگیری آنلاین پس از پایان همه گیری ادامه پیدا می کند یا خیر و چگونه این تغییر بر آموزش تأثیر می گذارد؟ حتی قبل از شیوع کووید-۱۹، رشد و استقبال بالایی در زمینه توسعه فناوری آموزش (edtech) وجود داشت، به طوری که سرمایه گذاری‌های جهانی در این حوزه در سال ۲۰۱۹ به ۱۸٫۶۶ میلیارد دلار رسید و پیش بینی می شد بازار آموزش آنلاین تا سال ۲۰۲۵ به ۲۵۰ میلیارد دلار برسد.

در پاسخ به تقاضای قابل توجهی که بعد از شیوع کووید-۱۹ به وجود آمد، بسیاری از شرکت‌هایی که در کار تولید و توسعه نرم افزارهای آموزشی هستند، برخی از خدمات جدید را ارائه و یا خدمات قبلی خود را توسعه داده اند.

BYJU'S یکی از همین شرکت‌ها بوده که در شهر بنگلور هند بنیان نهاده شد. این شرکت آموزش آنلاین که در سال ۲۰۱۱ تأسیس شده اکنون با ارزش ترین شرکت توسعه فناوری آموزش در جهان است. به گفته مرنال محیط (Mrinal Mohit)، مدیرعامل این شرکت، از زمان اعلام کلاس‌های رایگان در برنامه Think and Learn این شرکت، BYJU'S شاهد افزایش ۲۰۰ درصدی تعداد دانش آموزانی است که از محصول این شرکت استفاده می کنند.

در چین، کلاس درس Tencent از اواسط ماه فوریه پس از دستور دولت چین برای بسته شدن مراکز آموزشی، به حدود ۲۵۰ میلیون دانش آموز تمام وقت برای ادامه تحصیل از طریق بسترهای آنلاین، خدمت کرده است. این امر منجر به «بزرگترین حرکت آنلاین» در تاریخ آموزش و پرورش شد که تقریباً ۷۳۰٫۰۰۰ نفر یا ۸۱ درصد دانش آموزان از طریق مدرسه آنلاین Tencent K-۱۲ در وهله اول در کلاس‌ها شرکت کردند.

سایر شرکت‌ها در حال تقویت قابلیت‌های ارائه یک فروشگاه در کنار آموزش افراد برای معلمان و دانش‌آموزان هستند. به عنوان مثال، مجموعه تحقیقاتی Lark، مستقر در سنگاپور با همکاری شرکت ByteDance به ارائه زمان نامحدود ویدئو کنفرانس به معلمان و دانش‌آموزان اقدام کرد. این شرکت قابلیت‌های دیگری مانند ترجمه خودکار، ویرایش همزمان کار پروژه و برنامه ریزی تقویم هوشمند ارائه کرد. برای انجام سریع و در زمان بحران، Lark زیرساخت‌های سرور جهانی و قابلیت‌های مهندسی خود را افزایش داد تا از اتصال مطمئن به برنامه‌ها اطمینان حاصل پیدا کند.

نگاهی به تاثیرات و چالش‌های آموزش در دوران کرونا

در برخی از مناطق، مدارس مشارکت‌های منحصر به فردی داشته‌اند. در آمریکا، همکاری بین اتحادیه مدارس لس آنجلس و PBS در برخی از مناطق، برای ارائه برنامه‌های آموزشی بومی، با کانال‌های جداگانه متمرکز بر سنین مختلف و طیف وسیعی از گزینه‌های دیجیتال انجام شد. در بریتانیا، گول‌های رسانه‌ای مانند BBC برنامه‌های آموزشی خود را افزایش دادند. Bitesize Daily، که در ۲۰ آوریل راه‌اندازی شد، ۱۴ هفته آموزش مبتنی بر برنامه درسی را برای کودکان در سراسر بریتانیا ارائه داد و افراد مشهوری مانند سرجیو آگوئرو، بازیکن فوتبال منچستر سیتی، در این طرح برخی از مطالب را آموزش می‌دهد.

دسترسی نابرابر؛ چالش اصلی آموزش آنلاین

یکی بزرگترین مشکلات جایگزین شدن آموزش آنلاین بر حضوری، دسترسی نابرابر افراد به امکانات آموزشی است. برای مثال در برخی کشورهای که مشکلات ساختاری و زیربنایی در حوزه اینترنت و شبکه دارند، میزان دسترسی افراد به آموزش آنلاین برابر نیست و افراد در مناطق کمتر توسعه یافته و محروم ممکن است برای دسترسی به این خدمات با مشکل روبه‌رو شده و حتی به طور کامل از آن محروم شوند. برای مثال، در حالی که ۹۵ درصد از دانش‌آموزان در سوئیس، نروژ و اتریش از رایانه برای کار در مدرسه استفاده می‌کنند، طبق اطلاعات سازمان همکاری و توسعه اقتصادی تنها ۳۴ درصد از دانش‌آموزان در اندونزی این کار را انجام می‌دهند.

در ایالات متحده، شکاف قابل توجهی بین افراد وجود دارد؛ براساس آمار، تقریباً همه ۱۵ ساله‌ها از طبقات مرفه برای انجام کارهای خود رایانه دارند و ۲۵ درصد از افراد طبقه محروم به این امکان دسترسی نداشتند. این باعث شده که برخی کارشناسان نسبت به همه گیر شدن آنچه این افراد «شکاف دیجیتالی» می‌خوانند بعد از اتمام دوران کووید-۱۹ هشدار دهند.

مقایسه آموزش آنلاین با حضوری

در مورد تأثیرات یادگیری آنلاین و مقایسه آن با یادگیری حضوری تحقیقاتی شده است. شواهدی وجود دارد که نشان داده یادگیری آنلاین می‌تواند از جهات مختلف مؤثرتر باشد. برخی تحقیقات نشان می‌دهد که دانش‌آموزان به طور متوسط ۲۵ تا ۶۰ درصد مطالب بیشتری را هنگام یادگیری آنلاین در کلاس درس حفظ می‌کنند. این بیشتر به این دلیل است که دانش‌آموزان قادر به یادگیری سریعتر آنلاین هستند. یادگیری الکترونیک ۴۰ تا ۶۰ درصد زمان کمتری برای یادگیری نسبت به کلاس درس سنتی نیاز دارد، زیرا دانش‌آموزان می‌توانند با سرعت خود یاد بگیرند، به عقب برگردند و دوباره بخوانند، رد شوند یا مفاهیم دلخواه را تسریع کنند.

با این وجود، اثربخشی آموزش آنلاین در بین گروه‌های سنی متفاوت است. اجماع عمومی در مورد کودکان به ویژه گروه کم سن و سال تر، محیطی منظم برای آموزش را لازم می‌داند، زیرا تمرکز کودکان به راحتی می‌تواند به وسیله عوامل گوناگون از بین برود. برای بهره مندی کامل از آموزش آنلاین، باید تلاش شود این کلاس‌ها چیزی فراتر از تکرار صرف کلاس فیزیکی/سخنرانی از طریق قابلیت‌های ویدئویی باشد.

اما در این میان، چیزی که واضح است این که شیوع کووید-۱۹ در جهان، بسیاری از مفاهیم بشری از جمله آموزش را تحت تأثیر خود قرار داد و تغییراتی که این بیماری در زندگی بشر به وجود آورد ممکن است تا سال‌ها آثار خود را نشان دهد. به نظر می‌رسد حوزه آموزش هم که با وجود کووید-۱۹ با تغییرات بنیادینی روبه‌رو شده، جای خود را در دنیای پسا کووید باز خواهد کرد.

گزارش از محمدحسن گودرزی